

כיתה ד' **לכולנו הזכות לקבלת עזרה**

מנין לרואה את חברו טובע בנהר או חיה גוררתו, או ליסטים באים עליו, שהוא חייב להצילו?
תלמוד לומר: "לא תעמוד על דם רעך".
תלמוד בבלי, מסכת סנהדרין דף ע"ג עמוד א'

לכל אחד יש את החובה להושיט יד ולתת עזרה לזקוק לכך. אל לנו לעמוד מנגד באדישות, כאשר יש מי שזקוק לעזרתנו. מכאן גם נובעת זכותו של האדם לקבל עזרה ולפנות לעזרה.

בדברים כב' פסוק ה' מתואר תהליך מרתק, שעל כל אחד מאיתנו להתקדם בו, כדי ליצור חברה בה יש הושטת עזרה ופניה לעזרה.
"לא תראה את חמור אחיך או שורו נופלים בדרך והתעלמת מהם, הקים תקים עמו".

כדי להצליח ליישם "לא תוכל להתעלם", בין אם מדובר על מציאות שלילית שלי, בה עלי לקחת אחריות ולבקש עזרה, ובין אם מדובר על זיהוי המצוקה של החבר וסיוע לו, נדרשים מספר שלבים:

1. ראיית המציאות – ראייה פיזית של החמור או השור.
2. הגדרת המציאות כבעיה – הבנה שהחמור או השור נופלים ונמצאים במצוקה (ולא עצרו למנוחה).
3. תחושת אחריות על המציאות הבעייתית – לא להתעלם, אלא לחבר את המציאות אלי באופן אישי.
4. עשיה אקטיבית כדי לשנות את המציאות – הקים תקים עמו.

עלינו לבחון יחד עם התלמידים איפה נקודת הקושי של כל אחד מאיתנו. האם אנחנו בכלל לא רואים את התלמיד שיושב לבד בצד? האם אנחנו לא מזהים שהוא עצוב או פגוע? אולי אנחנו לא חושבים שזה העסק שלנו? ואולי אנחנו לא יודעים מה לעשות כדי לעזור לו?

כך גם האדם כלפי עצמו – מדוע אני לא פונה לעזרה? למה אני לא מדבר על מה שמפריע לי? האם אני לא קורא נכון את המציאות? לא מזהה את הבעייתיות שיש בה? לא חושב שיש ביכולתי לעשות משהו בנידון? או לא יודע למי לפנות?

האחריות על יצירת סביבה בה ניתן לבקש עזרה, לדבר על מה שמפריע, למחות כנגד מציאות שלילית, לפעול למען שינוי ושיפור מצבו של הפרט ושל הכלל, היא אחריות משותפת הן על האדם הזקוק לעזרה עצמו והן על הסובבים אותו.

בהקשר זה יש תפקיד משמעותי מאוד למחנכים.
עלינו להציף בעדינות אך בבהירות, מהם מצבים הפוגעים בזכויותיו של הילד. מהם המעשים השליליים והבלתי ראויים שחובתו של כל אחד למונע אותם גם כלפי עצמו וגם כלפי אחרים.
מחובתנו לחשוף בפני התלמידים את הגורמים השונים העומדים לרשותם בנושאים בהם ייתכן ויזדקקו לעזרה. בכוחנו לעודד את התלמידים לא להימנע מבקשת עזרה בגלל ביישנות או תחושת אשמה.
באחריותנו ליצור בכיתה אווירה תומכת ואמפתית, מתעניינת ורגישה, שתסייע לפתיחות בין התלמידים, לזיהוי קושי, וליכולת השיתוף.
ויהי רצון שנצליח להיות כתובת משמעותית ונגישה לתלמידינו, והיה בית החינוך שלנו כמשפחה.

[להורדת השיעור באתר מפתח הלב, לחצו כאן!](#)

מעגל קשרי פרט קבוצה - מעורבות חברתית

